

Integer en vindingrijk dat ben ik

Gedragcode
voor medewerkers, stagiaires en vrijwilligers van Zozijn

Zozijn: dat ben ik

Wat we doen en op welke manier we iets doen: dat is wat een ander ziet en dat is hoe de ander ons ervaart. Met ons gedrag geven we uiting aan wie we zijn. Ons gedrag bepaalt voor een belangrijk deel het beeld dat de buitenwereld van ons heeft.

Als medewerker, stagiaire of vrijwilliger bij Zozijn laat ook jij, met jouw gedrag, zien wie Zozijn is en waar Zozijn voor staat. Werk je bij Zozijn, dan is deze gedragscode de leidraad voor hoe je werkt. De gedragscode is gebaseerd op de Zorgvisie van Zozijn waarbij integer en vindingrijk de kernwaarden zijn. Door te werken met deze kernwaarden en met je competentie 'professioneel handelen' kun je als medewerker, vrijwilliger of stagiaire met recht zeggen: Zozijn, dat ben ik.

Overtreden van de Gedragscode

Wanneer een medewerker van Zozijn het vermoeden heeft van een overtreding van deze Gedragscode of wanneer hij een overtreding constateert, is de medewerker verplicht hiervan melding te maken bij zijn leidinggevende, bij het Meldpunt Meldingen en Klachten of bij een vertrouwenspersoon.

Wat is een gedragscode?

Een gedragscode is een gezamenlijke afspraak over het gedrag, de houding en het handelen van iedere medewerker, stagiaire en vrijwilliger bij Zozijn. De afspraken in de gedragscode gelden voor alle medewerkers bij Zozijn, ongeacht waar en in welke functie iemand werkt. Een gedragscode biedt duidelijkheid over het gewenste gedrag en maakt ook dat we elkaar erop kunnen aanspreken. Met de gedragscode dragen we samen uit 'waar wij voor staan'.

De uitgangspunten voor deze gedragscode zijn:

Gelijkwaardig

Mensen met een beperking zijn volwaardige burgers. Zij hebben dezelfde rechten en plichten als anderen.

Vraaggericht

We gaan de dialoog met de cliënt aan en stemmen de zorg af op zijn individuele wensen en de mogelijkheden van de organisatie.

Professioneel

We werken met goed opgeleide medewerkers. Methodisch werken is de basis van onze zorg- en dienstverlening.

Maatschappelijke verantwoord

Zozijn staat midden in de samenleving. We streven ernaar dat onze cliënten dat ook zoveel als mogelijk doen. Wij dragen ons deel van de verantwoordelijkheid voor een rechtvaardige, veilige wereld voor onze cliënten.

De gedragscode van Zozijn samengevat:

- De medewerker van Zozijn gaat integer en vindingrijk om met het belang van een cliënt en zijn netwerk en met de belangen van zijn collega's
- De medewerker van Zozijn handelt professioneel
- De medewerker van Zozijn laat in zijn gedrag een respectvolle, deskundige en betrokken houding zien

De medewerker¹ van Zozijn gaat integer en vindingrijk om met het belang van een cliënt en zijn² netwerk en met de belangen van zijn collega's

Dat betekent dat iedere Zozijnmedewerker:

- met een cliënt omgaat volgens de in onze maatschappij gangbare omgangsvormen tussen mensen.
- respect toont voor de eigenheid, zelfstandigheid, persoonlijke leef sfeer, levensbeschouwing en lichamelijke en geestelijke integriteit van de cliënt.
- met de cliënt omgaat op basis van wederzijds vertrouwen en dat vertrouwen niet beschaamt.
- zo volledig mogelijk begrip toont voor de specifieke problemen, behoeften en bijzonderheden van een cliënt.
- ongewenst gedrag van medewerkers of cliënten altijd aan de orde stelt: door de betrokkenen rechtstreeks aan te spreken of door, binnen Zozijn, derden in te schakelen.
- nooit op het werk of binnen een werksituatie van Zozijn, al of niet zichtbaar voor anderen, erotische, pornografische, discriminerende, racistische, bedreigende dan wel treiterende afbeeldingen, via internet of op welke wijze dan ook bekijkt.
- geen materialen en middelen die eigendom zijn van Zozijn voor privégebruik of privédoeleinden gebruikt.
- zich bewust is dat hij in werktijd ook in kleding een vertegenwoordiger van Zozijn is.
- weet dat hij ook buiten werktijd, bijvoorbeeld op internet of in publicaties, een vertegenwoordiger van Zozijn is.
- geen vernederende of aanstootgevende taal gebruikt.
- niet pest, niemand uitlacht en niet roddelt. Wanneer de medewerker merkt dat anderen dergelijke dingen wel doen, spreek hij hen daar op aan.

De medewerker van Zozijn handelt professioneel

Dat betekent dat iedere Zozijnmedewerker:

- de missie en visie van Zozijn kent en uitdraagt.
- handelt op basis van fundamentele gelijkwaardigheid van mensen.
- de regie bij het individu laat, vraaggericht werkt en keuzemogelijkheden schept.
- knelpunten in randvoorwaarden, werkklimaat en cultuur bespreekbaar maakt.
- een proactieve houding laat zien en leert van fouten.
- de theoretische en praktische kennis van het eigen vakgebied ontwikkelt en beschikbaar stelt.
- een bijdrage levert aan innovaties op het eigen vakgebied.
- feedback geeft en kan ontvangen indien nodig.

- 1 Overall waar medewerker staat kan ook stagiaire of vrijwilliger gelezen worden.
- 2 Voor de leesbaarheid wordt de medewerker in de tweede persoon enkelvoud aangeduid met 'hij' of 'hem'. Vanzelfsprekend kan daar ook 'zij' of 'haar' gelezen worden.

De medewerker van Zozijn laat in zijn gedrag een respectvolle, deskundige en betrokken houding zien

In de bejegening naar de cliënt betekent dit dat iedere Zozijnmedewerker:

- de geestelijke en lichamelijke integriteit van de cliënt respecteert en hiernaar handelt.
- zich bewust is van de invloed van zijn handelen op de kwaliteit van de ondersteuning van Zozijn in het algemeen en voor de cliënt in het bijzonder.
- een open houding heeft tegenover andere opvattingen dan zijn eigen opvattingen en zich bewust is van zijn eigen waarden en normen.
- de cliënt benadert als een uniek persoon met een eigen identiteit. De medewerker heeft oog voor verschil tussen vrouwen en mannen en voor individuele keuzes.
- zich bijzonder inspant om de cliënt te begrijpen, juist met het oog op zijn of haar ondersteuningsvraag.
- tijd maakt voor de persoonlijke ondersteuning van de cliënt en aandacht en betrokkenheid toont.
- zijn deskundigheid maximaal inzet voor de ondersteuningsvraag van de cliënt en gemaakte afspraken nakomt.
- de cliënt beschermt tegen gevaren, kwetsuren en angsten die deze, gelet op de beperking, niet aankan. Daarbij maakt hij telkens een zorgvuldige afweging.
- de cliënt en zijn of haar vertegenwoordiger zoveel mogelijk betreft bij de keuze voor en uitvoering van de ondersteuning. De medewerker dringt zijn hulp, opvattingen en adviezen niet op aan de cliënt.
- de rechten van de cliënt en zijn of haar vertegenwoordiger respecteert. Indien nodig stelt de medewerker hierbij zijn handelen ter discussie.
- zich ervan bewust is dat hij als hulpverlener een machtspositie inneemt ten opzichte van de cliënt.

- zich ervan bewust is dat hij als ondersteuner risico loopt de grenzen van de cliënt te overschrijden wanneer de ondersteuning veelvuldig fysiek contact met zich meebrengt.
- zijn beroepsmatige relatie met de cliënt nooit gebruikt voor doelen die alleen in het eigen voordeel zijn, die in strijd zijn met zijn verantwoordelijkheid voor de cliënt of waarmee hij de grenzen van zijn beroepsmatige relatie overschrijdt.
- alleen communiceert met de cliënt via internet (chatten/mailen) als dat ten dienste is van de hulpvraag van de cliënt en met als doel om de cliënt professioneel te ondersteunen.
- cliënten en collega's respecteert. Dat betekent dat de medewerker tijdens het werk geen onderscheid maakt; niemand uitsluit of beperkt of een voorkeur toepast waarmee hij de gelijkheid van rechten en fundamentele vrijheden van een ander kan aantasten. Dit in overeenstemming met de Nederlandse wet.
- geen kwetsende opmerkingen maakt over de cliënt, ook niet in diens afwezigheid.
- de cliënt niet confronteert met (beeld)materiaal of teksten die de cliënt als kwetsend kan ervaren.
- zich bewust is van zijn rol als professional in de contacten die hij met cliënten van Zozijn heeft, ook buiten werktijd.

Voor het thema seksualiteit betekent dit dat iedere Zozijnmedewerker:

- onderschrijft dat alle seksuele contacten, met cliënten ongeacht de vorm, ontoelaatbaar zijn. Het gaat om contacten zoals het verlenen van directe seksuele hulp, hulp bij zelfbevrediging en het seksueel bevredigen van cliënten. Het Wetboek van Strafrecht stelt in artikel 249, lid 3 het plegen van ontucht met een cliënt in welke vorm dan ook strafbaar, ook als de hulpvrager hiervoor toestemming heeft gegeven of het contact heeft geïnitieerd.
- vanuit zijn professionele deskundigheid de behoefte erkent en herkent van een cliënt aan intimiteit en sexualiteit. De medewerker ondersteunt de cliënt daarmee zo volwaardig mogelijk door hem/haar op een respectvolle wijze te faciliteren in zijn/haar beleving van seksualiteit en intimiteit.
- een cliënt nooit op een zodanige manier mag aanraken, dat de cliënt en/of de medewerker deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch zal ervaren. Hieronder verstaat Zozijn het doelbewust aanraken of laten aanraken van ondermeer geslachtsdelen, billen of borsten.
- geen seksuele handelingen verricht met andere medewerkers op het werk en/of tijdens werktijd.

Voor het thema ethiek betekent dit dat iedere Zozijnmedewerker:

- op eigen gezag geen invulling aan ethische of levensbeschouwelijke vraagstukken geeft.
- zich bewust is van ethische dilemma's.
- niet zijn eigen waarden en normen oplegt aan cliënten of collega's.

Voor het lichamenlijk contact met cliënten betekent dit dat iedere Zozijnmedewerker:

- de cliënt niet bedreigt. De medewerker gebruikt geen geweld, met uitzondering van situaties waarbij fysiek ingrijpen nodig is om escalatie te voorkomen. Over deze situaties moeten afspraken gemaakt zijn met de commissie Middelen & Maatregelen van Zozijn.
- zijn professionele grenzen ook bij troosten, belonen, knuffelen en dergelijke hanteert.
- bij de begeleiding, tijdens een vakantie, gescheiden slaapt van een cliënt in een andere ruimte. Wanneer dit niet mogelijk is, overlegt de medewerker hierover vooraf met de leidinggevende.

Voor de lichamenlijke verzorging van een cliënt betekent dit dat iedere Zozijnmedewerker:

- hulp geeft bij de persoonlijke verzorging die aangegeven is in het zorgplan, wanneer de cliënt hier zelf niet toe in staat is, of het hem of haar niet geleerd kan worden, of wanneer hij of zij hierdoor teveel vermoeid zou raken.
- cliënten erop wijst dat zij zeggenschap hebben over hun eigen lichaam. De medewerker ondersteunt hen bij het verkennen van persoonlijke grenzen wat betreft verzorging, intimiteit en lichamenlijkheid.
- zich ervan bewust is dat het bespreken van (intieme) problemen niet thuis hoort binnen ADL activiteiten. De medewerker geeft wel duidelijk aan wanneer er ruimte is om er wél over te praten.
- erop let dat hij de cliënt niet aanraakt zonder dit te zeggen. De medewerker benoemt zijn handelingen.
- een cliënt nooit bloot achter laat. Als hij weg moet en het zorgplan van de cliënt staat toe dat baden/douchen zonder toezicht mogelijk is informeert hij de cliënt hierover en legt altijd een badhanddoek of laken over zijn of haar lichaam.
- als het nodig is de cliënt onder de douche te helpen, hij dat niet naakt doet.

Voor de privacy van de cliënt betekent dit dat iedere Zozijnmedewerker:

- niet verder doordringt in het privéleven van de cliënt dan nodig is voor de vastgestelde ondersteuning.
- volledige geheimhouding verklaart van alle informatie van persoonlijke en/of medische aard betreffende cliënten van Zozijn. De medewerker vermeldt geen namen van cliënten, woon-, werk- of andere groepen van Zozijn of andere personen in scripties en verslagen e.d. zonder vooraf toestemming te hebben gevraagd aan de desbetreffende persoon/personen. Ook foto's/video-opnamen mogen zonder toestemming niet gemaakt, noch gebruikt worden.
- niet ongevraagd privéruimte van de cliënt binnenloopt. De medewerker klopt aan als hij de huiskamer of persoonlijke vertrekken binnen wil gaan.
- de cliënt de gelegenheid biedt zich in afzondering te douchen en te kleden.
- alleen over persoonlijke zaken van de cliënt praat na zijn of haar toestemming. De medewerker is extra voorzichtig met het praten over persoonlijke zaken van de cliënten wanneer er derden aanwezig zijn.
- niet praat over cliënten en/of verwanten in het bijzijn van andere cliënten.
- geen post of e-mail leest die bestemd is voor cliënten, tenzij dat is gelegitimeerd in het zorgplan.
- checkt of het nodig is de naam van de cliënt te noemen als hij overlegt met andere medewerkers.
- checkt of het nodig is bepaalde persoonlijke informatie over de cliënt in het volledige team te bespreken of dat het zorgvuldiger is dit in een kleiner verband te doen.
- het natuurlijke schaamtegevoel van de cliënt respecteert en zo nodig stimuleert.
- toespelingen en verhalen in het openbaar over intieme aangelegenheden tegengaat.
- bij gebruik van sociale media zoals Hyves, Twitter, Facebook of andere (sociale) media nooit een naam van een cliënt of zijn verwant van Zozijn noemt. De medewerker mag ook geen beschrijving geven van cliënten of verwanten zodanig dat deze of anderen de persoon daarin zouden kunnen herkennen.
- bij gebruik van sociale media zoals Hyves, Twitter, Facebook of andere (sociale) media nooit foto's of video's plaatst van een cliënt of zijn verwant.

In de bejegening van medewerkers betekent dit dat de Zozijnmedewerker:

- de waardigheid van elke medewerker van Zozijn respecteert.
- volledige geheimhouding verklaart van alle informatie van persoonlijke en/of medische aard betreffende cliënten van Zozijn. De medewerker vermeldt geen namen van cliënten, woon-, werk- of andere groepen van Zozijn of andere personen in scripties en verslagen e.d. zonder vooraf toestemming te hebben gevraagd aan de desbetreffende persoon/personen. Ook foto's/video-opnamen mogen zonder toestemming niet gemaakt, noch gebruikt worden.
- zich onthoudt van alle vormen van ongelijkwaardige bejegening, discriminerende, racistische, seksistische en (seksueel) intimiderende gedragingen of opmerkingen. Dit geldt evenzeer voor het aanzetten hiertoe.
- zich onthoudt van elke vorm van machtsmisbruik.
- zonder diens uitdrukkelijke instemming nooit een collega op een zodanige manier aanraakt, dat de collega en/of zichzelf deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch zal ervaren. Hieronder verstaat Zozijn in ieder geval het doelbewust aanraken of laten aanraken van ondermeer geslachtsdelen, billen of borsten.
- zich onthoudt van elke vorm van systematisch vijandig gedrag dat gericht is op één specifieke medewerker of groep van medewerkers, of het nu pesten is, roddelen, dan wel morele intimidatie, seksuele intimidatie, racisme of discriminatie.
- onthoudt zich van elke vernederende vorm van 'ontgroening' van nieuwe collega's.
- onthoudt zich van opmerkingen over uiterlijk, dubbelzinnige toespelingen en toenaderingspogingen die ervaren kunnen worden als seksueel bedreigend.
- geen erotische, pornografische, discriminerende, racistische, bedreigende dan wel treiterende afbeeldingen, via internet of op andere wijze bekijkt (al of niet zichtbaar voor anderen), verzendt of verspreidt
- geen beslissingen neemt over personen vanwege hun ras, afkomst, godsdienst, geslacht, levensovertuiging en/of seksuele geaardheid, noch onderscheid maakt op basis van deze factoren.
- zijn gevoelens bespreekt die boven beroepsmatig invoelen uitgaan met zijn leidinggevende of een vertrouwenspersoon.
- zich ervan bewust is dat, bij gebruik van sociale media zoals Hyves, Twitter, Facebook of andere (sociale) media, hij een medewerker van Zozijn is en zich daarom op een respectvolle en discrete manier over Zozijn en haar medewerkers uit.
- neemt altijd zijn professionele grenzen in acht.

zozijn

Uitgave juli 2011